

Република Србија
ЦЕНТАР ЗА ПРОМОЦИЈУ НАУКЕ
Београд, Краља Петра 46
Број: 213/22
Датум: 30.03.2022. године

ПЛАН ЗА ПОСТИЗАЊЕ РОДНЕ РАВНОПРАВНОСТИ ЗА ПЕРИОД ОД 2022. - 2025. ГОДИНЕ

1. Контекст и правни оквир

Центар за промоцију науке (ЦПН) је јавна институција Републике Србије, основана 2010. године од стране Владе Републике Србије – Министарство науке, Законом о научноистраживачкој делатности, са циљем промоције и популаризације науке и технике, односно научно-технолошких резултата и достигнућа у земљи и свету. Центар своје активности спроводи у сарадњи са истраживачким и образовним организацијама, другим државним институцијама, приватним и невладиним сектором, удружењима грађана, медијима и другим чиниоцима. Мисија Центра је посвећена интеграцији друштва у научноистраживачке процесе како би се стекао увид у потребе грађана и што адекватније суочавало са друштвеним изазовима на националном и међународном нивоу.

Центар за промоцију науке је у свом досадашњем раду активно подржавао увођење и примену начела родне равноправности. У том контексту вреди истаћи учешће Центра у КОСТ акцији *genderSTE* (2014-16), осмишљеној са циљем креирања мреже актера и доносиоца одлука посвећених постизању родне равноправности у науци и истраживањима, с нагласком на STEM дисциплинама (енгл. *STEM – Science, Technology, Engineering, Mathematics*). У периоду од 2015. до 2018. године, Центар је био партнер Хоризонт 2020 пројекта *Hypatia*, заснованог на укидању родних стереотипа међу децом и младима спрам STEM дисциплина и активној мотивацији девојчица да се одреде за оне научне области које их привлаче и за које су талентоване. Коначно, почевши од друге половине 2021, ЦПН је у оквиру своје радио емисије *Радио Елементи*, која се емитује једном месечно на Радиоапарату (интернет радио), увео стални сегмент посвећен женама у науци и представљању наших истраживачица. У складу са препорукама успостављања родно сензитивне културе, Центар ће у периоду важњења овог плана радити на успостављању система којим се родна равноправност и њено сагледавање интегрише у планирање програмских, пројектних и других активности Центра.

Од самог оснивања, рад Центра за промоцију науке је регулисан стратегијама научног и технолошког развоја Републике Србије, укључујући актуелну Стратегију "Моћ знања" која покрива период од 2021. до 2025. године. Сходно одредбама Закона о науци и истраживањима из 2019. године, Центар има улогу координатора рада свих научно-образовних центара које оснива Влада Републике Србије.

Правни оквир

Устав Републике Србије јемчи људска права утврђена потврђеним међународним уговорима, општеприхваћеним правилима међународног права и законима, при чему закон ни у ком случају не сме да утиче на суштину зајемченог права (члан 18. став 1). Члан 19. Устава Републике Србије наводи да је сврха уставних јемстава „очување људског достојанства и остварење пуне слободе

и једнакости сваког појединца". Чланом 15 установљава политику једнаких могућности као обавезу државе и јемчи равноправност жена и мушкараца.

Највиши правни акт Републике Србије прокламује начело једнакости пред Уставом и законом и забрањује непосредну и посредну дискриминацију на било којој основи, укључујући и дискриминацију на основу пола (члан 21. став 3). Гарантује право на једнаку законску (члан 21. став 2) и судску заштиту (члан 36), правну заштиту свих основних људских права свим грађанима и грађанкама без дискриминације, укључујући и обраћање међународним институцијама у циљу заштите зајемчених права (члан 22. став 2). Устав Републике Србије предвиђа да Република Србија може увести посебне мере „ради постизања пуне равноправности лица или групе лица која су суштински у неједнаком положају са осталим грађанима” (члан 21. став 4). Ова уставна одредба отвара простор за развијање политике родне равноправности и унапређење законодавства, као и за увођење и примену мера са циљем елиминације дискриминације жена. Поред Устава Републике Србије, у својој посвећености родној равноправности, Центар се ослања и на следеће национално правне оквире и стратешка документа:

1. Устав Републике Србије (из 2006. године)
2. Закон о раду, са даљим допунама и изменама (2005)
3. Закон о забрани дискриминације (2009)
4. Закон о равноправности полова (2009)
5. Закон о Заштитнику грађана (2009)
6. Закон о родној равноправности (2021)
7. Стратегија за родну равноправност за период од 2021. до 2030. године (2021)
8. Национални акциони план за родну равноправност за период од 2016. до 2018. године,
9. Национални акциони план за примену Резолуције 1325 Савета безбедности Уједињених нација – Жене, мир и безбедност у Републици Србији (2017–2020).
10. Закон о спречавању дискриминације особа са инвалидитетом
11. Закон о високом образовању
12. Закон о заштити података личности
13. Закон о науци и истраживању
14. Закон о буџетском систему
15. Закон о спречавању злостављања на раду

Како су активности Центра интегрисане и у актуелну Стратегију научног и технолошког развоја, важно је истаћи да се њоме прихватају и утврђују мере за постизање приоритета и циљева дефинисаних кроз Европски истраживачки простор. Стратегија служи и као детаљно упутство, на националном нивоу, за интеграцију у Европски истраживачки простор и поштовање начела и прописа који су успостављени унутар овог простора.

Главни циљ овог документа је успостављање начела родне равноправности Центра за промоцију науке, чиме ће се допринети промовисању родне равноправности на свим нивоима институције, укључујући доследну примену начела, главних циљева и средишњих мера у овој области. У периоду важења овог плана Центар ће донети препоруку о поштовању родне равноправности у поступцима именована руководиоца пројеката и пројектног тима.

У тренутку доношења овог Плана (март 2022), у Центру су стално запослена или уговорно ангажована 34 лица, од тога 18 – женског и 16 – мушког пола. Од 5 сектора на које је подељена организациона структура Центра, особе женског пола су на челу 3, а мушког пола на челу 2. Од 13 актуелних међународних пројеката у којима учествује Центар, особе женског пола руководе на 10, а мушког пола на 3 пројекта.

2. Главни циљеви

Центар за промоцију науке се обавезује да ће предузети неопходне активности у циљу стварања структурних промена ради постизања и одржавања неопходног степена родне равноправности на свим нивоима и у свим областима рада применом следећих мера:

- Изградња организационе културе родне равноправности
- Постизање родне равноправности у учешћу у националним и међународним пројектима
- Изграђивање препознатљивости Центра у промоцији тема родне равноправности, са посебним фокусом на тему повећања броја жена у STEM дисциплинама, међу различитим заинтересованим странама, а посебно доносиоцима одлука, грађанима и широм научном заједницом.

3. Мере и акције

ЦИЉ	ПОКАЗАТЕЉИ УСПЕХА	МЕРЕ	ОДГОВОРНА ТЕЛА
Изградња организационе културе родне равноправности	Подржавање и унапређивање повољног стања родне равноправности у свим подручјима рада Центра	<ul style="list-style-type: none"> - Усклађивање постојеће регулативе Центра са применом принципа родне равноправности - Именовање лица одговорног за праћење спровођења Плана родне равноправности - Увођење поступка прикупљања и анализе родно разврстаних података на нивоу институције у дигиталном формату - Израда полугодишњих извештаја утемељених на анализи података - Право на примењивање родно осетљивог језика и визуелних приказа у документима Центра - Перманентна едукација руководилаца сектора и пројеката, као и свих запослених у вези са политиком родне равноправности Центра - Подстицање јавне комуникације Центра кроз различите канале комуникације (медији, сајтови, друштвене мреже, итд), као и организације промотивних активности унутар и изван институције са циљем 	Управни одбор, Директор, лице одговорно за праћење спровођења Плана родне равноправности сви сектори

		обележавања и промоције родне равноправности	
Постизање родне равноправности у учешћу у националним и међународним и пројектима	Родна равноправност заступљена међу руководиоцима пројеката и ангажованим појединцима на пројектима	<ul style="list-style-type: none"> - Уважавање родне разноврсности приликом именовања чланова пројеката - Успостављање процедуре за прикупљање и анализу података о родном саставу пројектних тимова - Предлагање унапређивања родног састава пројектних тимова 	Директор, Сектор за међународну сарадњу, руководиоци пројеката, лице одговорно за праћење спровођења Плана родне равноправности
Изграђивање препознатљивости Центра у промоцији тема родне равноправности, са посебним фокусом на тему повећања броја жена у STEM дисциплинама	Позиционирање институције у националном и међународном окружењу у темама родне равноправности	<ul style="list-style-type: none"> - Повезивање са организацијама које се баве темама родне равноправности у циљу промоције ових тема у јавности и научној заједници - Укључивање у националне и међународне пројекте који се баве темама родне равноправности - Промовисање каријера и једнаких могућности у STEM областима, добрих пракси и узора лишених родних предрасуда и стереотипа 	Директор, руководиоци сектора, руководиоци пројеката, лице одговорно за праћење спровођења Плана родне равноправност

Председница Управног одбора

Проф. др Мирјана Рајилић-Стојановић